

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 8. marca 2018 - Leto XXVIII, št. 10

stran 2

ERIKA KÖLEŠ KISS - NOSILKA SLOVENSKE NARODNOSTNE LISTE

VSAK PONEDELJEK SE SKLANJA IN SPREGA V SLOVENSKEM DOMU
stran 3

VINO, ROGLJIČKI IN MLADI
stran 4

DJA SEM NAPREJ KOSILA, MLAJŠI PA ZA MENOV
stran 8

Snejg, steroga smo kumaj čakali?

Starejši lidgé so večkrat gučali, ka za ronjavi gvant pa za dež nej trbej djaukati, ka prideta sama od sebe. Če te rek (mondás) aktualiziramo, leko povejmo, ka za snejg tō nej trbej djaukati, pride sam od sebe. Tau nam je najbola pokazala letošnja zima.

Če malo nazaj poglednemo, že par lejt nej bilau nikše zimé nej, bila so takša lejta, ka spoj nej bilau snega ali se je samo malo pokazo. Dostafart smo se hejcali, ka mlajši, steri so se v zadnji lejtaj narodili, spoj ne vejo, ka je snejg, kak trbej snežnoga moža napraviti pa kak se trbej s sanami voziti ...

Gda smo mi mlajši bili, so redne zimé bile. Najbola smo se snegej te veselili, gda je zazranka nej avtobus prišo zavolo velkoga snega, vej pa tistoga ipa so pri nas ešče trno lagvo pucali poti. (Kak so pravli, Baug je snejg dau, Baug ga vzeme ... vej se raztopi.) Avtobus smo čakali kakšne pau vōre, največkrat nas je Pisajtnina Rozinka notra zvala na folaš, ka smo nej vanej na mrazi stali, dapa če busa nej bilau, smo domau leteli pa nej v šaulo šli.

Veselili smo se te tō, gda smo po šauli vzeli sani pa leteli se po bregaj sankat. V Sakaluvci smo najbola ojdli na Djergoni brejg, ka je viski bijo pa čisti pa so sani fejst letele. Dostakrat tak fejst, ka smo je nej znali staviti, pa smo prileteli v potok ... Ka smo mokri bili, tau nikoga nej brigalo, vej smo pa lejtali, skakali, pa smo nej betežni gratali.

Tak sem mislila, ka zdaj, ka je snejg spadno, do mlajši venej skakali, se sankali ali samo naganjali po snejgi ... dapa rejdko steroga vidi človek, ka bi venej na dobrom lufti bijo. Raj se notri zaprejo v tople sobe pa sedijo pred računalnikom ali čednim telefonom. Istina, mlajši zdaj že bole skijaj (smučat) ojdijo, ništrni s starišami, ništrni s šaulov. Malo je že pri nas tō statusni simbol grato, ali si leko privauščimo en keden smučanja v Avstriji ali Sloveniji.

Tak ka tomi snejgi smo se zdaj zatok nej tak fejst radüvali. Mlajši so v šaulo mogli titi, ka ceste zdaj redno pucajo, potorijo, posolijo. Leko, ka so busi malo zamidili, dapa gvüšno so prišli.

Drv smo dosta ponücali, vej je pa s snejgom mraz tō redno pritisno. Tisti, steri so mislili februara drva sejkat, so zatok čemerni bili, ka so nej mogli v gauško. (Pa se bojijo, ka bau, ka zavolo nacionalnoga parka se smej podirati samo do 31. marciuša.)

Mrazi pa snejgi so se vejndrik samo vrtičkarji (kert tulajdonosok) radüvali, vej pa v tom mrazi so ja zmrznila vse stvarine (požacke, kebri ptt.), stere kvar delajo v gradci. Tak ka leko vüpajo na lejpi pauv.

Eške dobro, ka o tom, kakšno naj bau vrejmen, ne za povejdamo mi. Zamislite si, če bi o tom mi odlaučali, kakšen kaos bi bijo na Zemli. Naj raj bau tak, kak so starejši gučali. Dež pa snejg naj prideta sama od sebe.

Marijana Sukič

Erika Köleš Kiss - nosilka slovenske narodnostne liste

FINANČNA PODPORA SE J

8. aprila, ko bodo na Madžarskem parlamentarne volitve, bodo imeli Porabski Slovenci

uvrstila na prvo mesto na listi, pomeni, da se bo moje delo nadaljevalo tudi v novem

Nosilka slovenske liste Erika Köleš Kiss

drugič možnost, da izvolijo svojega zastopnika v hram madžarske demokracije. Erika Köleš Kiss, ki je bila v minulih štirih letih zagovornica Slovencev v madžarskem parlamentu, bo svoje delo opravljala tudi v novem štiriletnem mandatu, saj jo je Državna slovenska samouprava postavila kot prvo na slovensko narodnostno listo.

»V drugi polovici meseca februarja se je naše redno delo

štiriletnem mandatu. Čeprav je na prvi pogled videti, da to delo ni naporno, to ne drži. Potrebno je vlagati veliko truda in energije, da ga lahko opravljáš tako, kot je treba,« je poudarila Erika Köleš Kiss, ki bo v času do volitev poskušala obiskati vse kraje na Madžarskem, kjer živijo Slovenci. »Na forumih, ki so zdaj že

povzela moje štiriletno delo in predstavila načrte za naslednji mandat. Pričakujem, da bodo na teh srečanjih svoje mnenje povedali tudi ljudje. Lahko predstavijo tudi svoje prošnje.«

Prvi mandat, v katerem je trinajst narodnosti na Madžarskem prvič imelo svoje zastopnike v parlamentu, je po mnenju sogovornice prinesel veliko pozitivnega: »Poslanca,

Z mladima folkloristikoma na Lipafestu

v tem mandatu končalo. Do volitev se sicer še lahko zgodi, da bomo imeli izredno sejo parlamenta ali kakšnega od odborov. To, da me je Državna slovenska samouprava

ki bi imel tudi pravico glasovanja, ni uspela izvoliti nobena od narodnosti, saj je premalo volivcev glasovalo za narodnostne liste. Po spremembi zakonodaje imata v novem mandatu nekaj možnosti za to dve največji narodnosti, Nemci in Romi. Sicer lahko rečem, da

je bilo delo narodnostnih zagovornikov v minulih štirih letih pestro, naporno, a tudi uspešno. Največji premik je bil narejen na področju financiranja, saj se je od leta

2014 podpora, ki se prej v desetih letih skorajda ni nič spremenila, potrojila. Prav gotovo je k temu veliko pripomoglo tudi naše delo.«

Za narodnosti na Madžarskem je bilo pomembno leto 1993, ko je bil sprejet Zakon o narodnih in etničnih manjšinah, ki je omogočil ustanavljanje manjšinskih lokalnih samouprav in Državne slovenske samouprave: »Ta pomembni zakon bomo ob 25. obletnici njegovega sprejetja počastili s konferenco. Dejstvo je, da je takšen način organiziranja narodnosti omogočil, da so se organizirale civilne organizacije, ki so na kulturnem in jezikovnem področju marsikaj naredile. Zelo pomembno je bilo, da so začeli delovati tudi narodnostni mediji. Z njihovo pomočjo večinski narod izve, kaj vse počnemo pripadniki narodnosti, kdo in kaj smo, kakšni so naši delovniki in kakšne praznike imamo. Pri oddaji Slovenski utrinki, ki je vsak drugi teden na sporedu madžarske televizije, smo se morali kar veliko boriti, da smo poleg jutranjega termina oddajanja dobili možnost, da se oddaja ponavlja še v popoldanskem terminu, ko jo lahko vidi več gledalcev madžarske nacionalne televizije.« Zagovornica Slovencev na Madžarskem izpostavlja še pomembno vlogo, ki jo imata pri negovanju maternega jezika Radio Monošter in časopis Porabje.

Na vprašanje, kaj je bilo poleg bolj rednega in systemskega financiranja narodnostnih organizacij in institucij tisto, kar je bilo v tem mandatu najbolj pomembno, je Erika Köleš Kiss odgovorila, da se je kot predsednica pododbora za javno šolstvo zelo trudila, da je Ministrstvo za človeške vire lani podpisalo petletno pogodbo za dodatna sredstva za delovanje obeh porabskih dvojezičnih osnovnih šol: »Menim, da je to za naše šole zelo pomembno, saj starši izbirajo šolo tudi

JE POTROJILA

na podlagi tega, kako je šola opremljena in kakšne pogoje nudi učencem. Seveda se bo treba še naprej truditi tudi za vsebinsko prenavo, za čim bolj kakovosten pouk, tako slovenskega jezika kot vseh ostalih predmetov. Če tega

moramo nameniti največ pozornosti. Če imamo na kulturnem in jezikovnem področju veliko stvari urejenih, predvsem kar se tiče financiranja, moramo zdaj več narediti za gospodarski razvoj Porabja. Predpogoj za to, še posebej za

Slovenska zagovornica pred sejo mešane komisije v Ljubljani v družbi predsednika Državnega zbora, generalnega konzula in predstavnikov Porabskih Slovencev

ne bomo zagotovili, ne bomo imeli prihodnosti.«

Po mnenju zagovornice je zelo pomembno, da svoje delo dobro opravlja slovensko-madžarska mešana manjšinska komisija, sploh v zadnjih letih, ko jo z madžarske strani vodi Ferenc Kalmár, »ki se kot dober poz-

razvoj turizma, je urejena infrastruktura. Upam, da se bomo kmalu po volitvah useli z odgovornimi in se dogovorili, kako in kdaj bomo cestne povezave posodobili.«

Kar se tiče parlamentarnih volitev Erika Köleš Kiss opominja vse slovenske volivce, ki se še

Na forumu v Slovenski vasi

navalec manjšinske problematike zaveda, da je potrebno Porabskim Slovincem in Madžarom v Sloveniji, ki sta obe številčno majhni narodni skupnosti, nameniti posebno pozornost. Sama sem veliko sodelovala pri pripravi zasedanj mešanih komisij in opozarjala na tiste točke, katerim

niso registrirali na narodnostni volilni seznam, da to lahko stori do 23. marca. Pomembno je, da se na njem znajde čim več ljudi, »saj bomo na ta način pokazali, da nas zanima tudi naša prihodnost.«

Silva Eöry

foto: osebni arhiv E. Köleš Kiss in arhiv Porabja

Vsak ponedeljek se sklanja in sprega v Slovenskem domu

Zveza Slovencev na Madžarskem že vrsto let prireja brezplačne tečaje slovenskega jezika tako za začetnike kakor tudi za nadaljevalce. Od letošnjega februarja slednje poučuje mlad učitelj slovenskega je-

dim naokrog, me sprašujejo in jih sprašujem tudi sam. Naš tečaj je kot dolg pogovor,« se je nasmehnil Norbert. Zaradi različnega predznanja tečajnikov si predavatelj težko postavlja skupne cilje. »Želim

razpolagam z jezikovnim izpitom iz slovenskega jezika na srednji ravni, na tokratnem tečaju pa osvežujem in razvijam svoje znanje,« je povedala sodelavka knjižnice in dodala: »Največ težav mi povzroča dvojina, drugače pa si veliko pomagam z ruščino. Imamo tesne stike s Pokrajinsko in študijsko knjižnico Murska Sobotica, bila sem pri njih celo z namenom jezikovnega izpopolnjevanja. Pri medknjižnični izposoji že uporabljam slovenščino, pisno sporazumevanje mi gre lažje od rok.«

Predavatelj Norbert Gerencsér pri svojih tečajnikih uporablja metode, ki so se mu obnesle na osnovni šoli. »Razlik skorajda ni, tudi odrasli se radi igrajo. Če sem si na primer neko igro izmislil za šolo in jo prenesel sem, so v njej uživali tudi tečajniki,« je ugotovil učitelj in dodal: »Domačih nalog jim ne dajem, saj prihajajo prostovoljno. Vidim pa, da se pripravljajo, kajti zmeraj obvladajo nove besede in izraze. Na začetku ure vselej ponavljamo, saj poznamo pregovor o tem, da je ponavljanje mati učenja.«

Kdaj pa kdaj pa mora tudi predavatelj osvežiti svoje znanje. »Navada je dobra stvar, vendar učitelj se mora vselej pripravljati. Preden pridem v Monošter, vsakič odprem učbenik in premislim, kako bomo šli naprej. Če nas čaka zahtevnejši del slovnice, poiščem kakšne naloge in preverim načine, kako bi ga bolj razumljivo pojasnil,« nam je o svojem delu še povedal učiteljski pripravnik, ki se mu pozna, da v svojem delu uživa in kljub svojemu madžarskemu poreklu odlično obvlada slovenski jezik.

-dm-

Učitelj Norbert Gerencsér kljub svojemu madžarskemu poreklu prepričljivo izvaja tečaj slovenščine

zika Norbert Gerencsér, sicer učiteljski pripravnik na Dvojezični osnovni šoli Števanovci. »Prejšnje leto sem na fakulteti v Sombotelu diplomiral kot slovenist, poleti pa sem se udeležil izpopolnjevanja v Sloveniji skupaj z učitelji in kulturnimi delavci iz Porabja. Tam so me spoznali in me je sekretarka Zveze Slovencev Biserka Bajzek vprašala, ali bi sodeloval pri tečaju. Tako sem začel,« nam je pripovedoval slovenist s svežo diplomom.

»Tečajniki poznajo slovenski jezik na različnih ravneh, kar mi povzroča težave, saj jih moram poučevati diferencirano,« je pred začetkom pouka objasn timer Norbert Gerencsér. »Uporabljamo učbenik 'A, B, C, 1, 2, 3, gremo'. Napredujemo po enotah, najprej si ogledamo nove besede in izraze, nato pa jim pojasnim slovnico. Če nekdo jezik bolje obvlada, dobi mogoče še dodatne naloge.« Učitelj je dodal, da polaga poudarek na medsebojno sporazumevanje. »Morajo tudi govoriti, ne le pregledovati slovnico ali prebirati besedila. Veliko se pogovarjamo. Zmeraj ho-

si, da bi udeleženci spoznali delček slovenščine. Da bi spoznali, da je tudi ta jezik lep, da ima veliko lepih skrivnosti. Da jezik uporabljajo, če bo potrebno.«

Med učenci smo lahko srečali takšne, ki so se že večkrat zaporedoma udeležili posameznih tečajev, videli pa smo tudi nove obraze. Edina Keresztes-Nagy je učiteljica razrednega pouka na DOŠ Števanovci, zato bi rada poglobila znanje slovenskega jezika. »Pogosto imamo goste iz Slovenije in vljudno bi bilo, če bi jih vsaj pozdravila in ogovorila slovensko,« je poudarila učiteljica in dodala: »Govorim angleško, nemško in flamsko, kljub temu pa mi povzroča slovenščina težave. Rada bi večkrat obiskala tudi Slovenijo, saj sem le potovala preko nje. Slike o njej so me očarale.«

Med tečajniki smo srečali tudi namestnico direktorice Mestne knjižnice Ferenc Móre Horváth Tiborné, Ági ki je diplomirana profesorica ruščine in bibliotekarka. »Potrebujem slovenščino, ker zbiramo tudi narodnostno gradivo v slovenskem ter nemškem jeziku. Sama

PREKMURJE

Čedne vesnice

Evropski poslanec Franc Bogovič je v Moravski Toplicaj pripravilo okroglo mizo, na kateri je bilou največ guča o tom, ka napraviti, ka se v Evropki uniji ne bi razvijali samo varaši, liki tudi vesnice. Pauleg Bogoviča so spregučali ške: vodja območne enote Kmetijsko-gozdarskega zavoda Murska Sobota Franc Režonja, lastnik in direktor gazdije Steyer Vito Danilo Steyer, paver Štefan Cigüt, župana občin Tišina in Veržej (Franc Horvat in Slavko Petovar), lastnik Term Vivat Metod Grah in podjetnik Janko Kodila.

Franci Bogovič je ob pomauči vogrskoga evropskoga poslanca Tibora Szanyija gratalo, ka de iz letošnjoga proračuna Evropska unija dala 3,3 milijona evrov za projekt, steri se zove Pametne vasi. Penezi naj bi šli za razvoj koncepta čednih vesnic. Z njimi naj bi poskrbeli za ta tau, ka bi z nadgradnjo digitalnih tehnologij lidge daubili priliko za baukši žitek. »Razviti trbej produkte, blagovno znamko in prejk zgodbe tržiati tisto, ka mamu. Povezati trbej podjetnike in javni pristop, če škemo napredek v naši družbi,« je povedo Bogovič, steri je zavolo toga projekta tudi eden od kandidatov za nagrado evropski poslanec leta 2018.

Sogovorniki na okrogli mizi so se strinjali, ka v cajti, gda se dosta vsega godi v velki varašaj, ne smemo pozabiti tudi na tiste, steri živejo na podeželju. Tehnološke novosti, dostopnost do šurkoga interneta, avtomatizacija in digitalizacija morejo priti tudi v vesnice, zatau ka te mlade lidi več nede telko vleklo v velke varaše. »V Prekmurji in Prlekiji mate tradicijo, zemlrau, dobro gesti in turizem. Vidim, ka mate že zdaj dosta za pokazati, tak ka pri vas že vala, ka mate čedne vesnice in čedno podeželje,« je ške cujdau Franc Bogovič.

Silva Eöry

Na Slovenski vzorčni kmetiji so se družili in ocenjevali

VINO, ROGLJIČKI IN MLADI

Pređen je po zimskem premoru Slovenska vzorčna kmetija na Gornjem Seniku ponovno odprla svoja vrata tistim, ki hočejo ob koncih tedna kaj dobrega pojediti

Podelitev priznanj za najboljša vina

in popiti, so se pod njeno streho zbrali domači ljubitelji vinske kapljice. »Kljub temu da je restavracija pozimi zaprta, se pri nas tu in tam vseeno kaj dogaja. Gornjeseničari - pobudnik je bil Laci Žohar - so se že pred nekaj leti odločili, da bodo vsako leto pripravili ocenjevanje domačih vin. To so brajdaši, saj vemo, da v Porabju nimamo vinogradov. Žirija pod vodstvom slovenskega generalnega konzula v Monoštru Borisa Jesiha je ocenila trinajst vzorcev vina. Zanimivo

Mladi, najbolj Gornjeseničani, so se zbrali v lepem številu

je, da so najvišjo oceno prisodili vinu, ki ga je pridelal domačin Kálmán Klujber, Madžar, ki se je priženil na Gornji Senik. Še bolj zanimivo in razveseljivo je, da je na drugem mestu pristal Gábor Bunderla z Gornjega Senika, 19-letni mladenič, ki je ostal edini

moški pri hiši in se je pred dvema letoma začel ukvarjati s pridelavo vina. Tretje najboljšo ocenjeno vino je s seboj z Goričkega prinesel Štefan Gjergjek iz Kovačevca,«

je povedala direktorica Razvojnega projekta Slovenskega kroja Andreja Kovač in razložila, da so možje sklenili zaposliti tudi boljše polovice, zato so dekleta in žene spekle rogljičke. Po mnenju štiričlanske komisije (vodil jo je kuhar vzorčne kmetije) so bili najbolj slastni tisti, ki jih je spekla dijakinja Regina Labritz. Na drugem in tretjem mestu so se znašli rogljički, ki sta jih spekli Biserka Bajzek in Hilda Žohar. »Veseli smo, da se je zbralo veliko ljudi in da je bilo razpoloženje res dobro. Ob

pomoči Stanka Črnka in njegove harmonike smo tudi kakšno zapeli in se družili do poznega večera,« je še dodala Andreja Kovač, ki je isti dan pripravila tudi srečanje z mladimi Porabskimi Slovenci. Tako imenovani »brainstorming« oziroma če povemo po

slovensko, viharjenje možganov, je bilo namenjeno temu, da odgovorni pri razvojni agenciji izvejo »kaj želijo mladi. Pri pripravi razvojnih projektov smo želeli prisluhniti tudi njim. V bistvu sploh nismo vedeli, če bodo prišli na srečanje. Nobenega nismo posebej povabili, ampak smo o dogodku obveščali le s pomočjo družbenih omrežij in časopisa Porabje. Zanimalo nas je, kakšne ideje imajo mladi, da bi polepšali našo pokrajino in jo naredili bolj privlačno za življenje. Razveseljivo je, da jih je prišlo več kot 25. Predstavili so kar nekaj svojih idej. Nekaj jih je bilo povezanih tudi z njihovim družabnim življenjem, prirejanjem zabav, omenjenih

Najboljše pogače je spekla gimnazijka Regina Labritz

je bilo tudi nekaj prireditev. Nekatere bodo izvedli na naši kmetiji in tega se veselimo. Slišali smo, da so imeli vrsto let svoj prostor za druženje na prostem, kjer so lahko tudi šotorili. Ker tega prostora danes več ni, so želeli, da bi se na Gornjem Seniku uredil primeren nadomestni prostor. Lokacijo smo že našli, zdaj moramo samo še ugotoviti, če bomo lahko na njej primereno uredili ta prostor, na katerem se sicer ne bo nič gradilo. Urediti bo treba le ploščad, zagotoviti vodo in elektriko, prostor za žar ter klopi in mize.»

Ker so na pogovoru prevladovali mladi z Gornjega Senika (temu je najbrž botrovalo tudi slabo vreme), je bila tudi druga ideja povezana z največjo porabsko vasjo. Mladi pogrešajo pokrit prostor za

športno rekreacijo. »Dejstvo je, da v Porabju nimamo nobene športne dvorane, tudi dvojezični osnovni šoli nimata telovadnic, tako da mladi nimajo, še posebej v zimskem času oziroma ob slabem vremenu, možnosti za ustrezno vadbo. Dolgoročno je to tudi eden od morebitnih projektov,« je razložila sogovornica, ki je zadovoljna, da tudi mladi razmišljajo o tem, kaj bi bilo potrebno storiti, da se bodo v Porabju zagotovili boljši pogoji za življenje. Samo srečanje je bilo zanimivo tudi iz jezikovnega stališča: »Pogovor je tekel v porabskem narečju. Seveda sem odgovore dobila tudi v madžarščini, a to je razumljivo. Oni so razumeli mene, jaz njih.

Potrebno je narediti korak za korakom. Narečje sem slišala govoriti tudi človeka, za katerega doslej nisem vedela, da ve sploh kaj povedati po domače. Dobro je bilo slišati mlade, ki želijo nekaj narediti. To je pogoj, da bo slovenščina pri nas tudi ostala.»

Kar se tiče letošnjega leta, Andreja Kovač pričakuje, da bo poslovanje Slovenske vzorčne kmetije vsaj tako dobro, kot je bilo lani: »Glede na to, koliko rezervacij imamo, pričakujem, da bomo imeli podobno uspešno leto. Zanimivo je, da kar se tiče stacionarnih turistov, bodo letos k nam nekatere družine prišle že tretjič. To je dokaz, da dobro delamo in da gostje zadovoljni odhajajo domov.»

Silva Eöry

Lepau je bilau, hvala lejpa vam

V imeni Drštva porabski slovenski penzionistov bi se rada zavalilavsejm,steriso nakakšnokoli formo vcuj pomogli k tomi, ka smo Slovensko fašensko povorko v Monoštri srečno pa dobro leko skaus spelali. Telko pohvaldjanje smo eške nikdar nej dobili od lidaj. Nej pitanje, ka najbola smo se doužni zavaliti za vse tröjde svojim penzionistom, steri so se v lejpom številu podali nota zravnanati, največ za indašnje nisterni pa za dobre aktualne maškare. Brezi svoji penzionistov bi nikdar nej mogli vküper sprajti taši velki program. Karažnost, radost, dobra vola, djoukanja, veseldja, norčüvanje njim pride iz srca. Posaba moram vözdigniti Hugina Meggyes iz Slovenske vesi, stera več lejt nazaj cejlo držino, od najmlajšoga člena - hči, zet, vnuki pa nijjiva drüga baba, sestra - pripela. Na veliko se moramo zavaliti Milani Gabri, predsedniki Drüjštva penzionistov v Rogašovci, steri od 2016. leta mau spravla vküp lidí pa s svojimi muzikanti Neman časa tü z dobre vaule sprvaja maškare po varaši. Posaba na veliko cenimo, pa se radüvamo mladim pa mlajšom z vesi Sakalauvci, stera ves nam s pomočtjauv županje Valerije Rogan na veliko vcuj pomaga k tomi, ka njini domanji mladi pa mlajši sami leko preživejo, kak se trebej pripravlati, vöšpekulerati maškare, kak segne vcuj cejla držina pa kašno čütenje je, gda leko ponašajo vözraščene pri norüvanji, plesanji, djukanji. Pri tejm so nam tü na rokau šli, ka so nas vöpomogli s tašimi indašnjimi maškarami (raujar, pajac/bohóc, drautar), ka smo mi nej meli. Baug plati penzionistom Šalovci-Hodoš, steri so v svoji maškaraj prej deset lejt furt vcuj, zdaj že pod vodstvom predsednice drüštva Ivanke Balek. No, brezi muzikantov bi pa nikan nej mogli

pridti. Stanko Črnko s svojimi goričkimi padaši že od 2011. leta mau sprvaja naš fašenski program, sprvoga samo na

Cejla »völka« Meggyesova držina se je notnaravnala

malom tali varaša, od 2014. leta pa skaus varaša. Eške drüge muzikante nam tü on spravla od svoji padašov, znancov, letos so bili s Prlekije pa vsi v maškaraj. Naš dobro poznan mladi fudaš Boris Velner iz Vučje Gomile kakoli je mladi ali na fašenskoj povorki se že tü za veterana sté. Posaba njemi lejpa hvala, ka je sprvajo števanovsko mlašečo folkloro, steroj je prej deset lejt redno igro na fudaj. Radi smo bili, ka so bole mladi Slovenci, Slovenke tü spunili našo prošnjo, oni so Laci Nemeš, Valika Kováč, Ildiko Windisch, Marijana Fodor, Šütő Feco, prava rauka našoj slovenskoj zagovornici pa član mestnoga sveta/önkormányzati képviselő v Monoštri, pa Köncz Nelli, vnukica naše penzionistke Marije Kürnjek pa njena padaškinja Czeglédi Karina. Velko hvalo so vrejdne tiste naše penzionistke tü, stere so tak žmane pa dosta domanji fank ali skaldje spekle, ka smo delili po varaši pa mlašeči tau pogostili pri večerdji tü. Baug plati je ranč tak valani za ženske v Sakaluvci pa Rogašovci, stere so tü dosta dobri fank spekle za deliti po varaši. Za fotografiranje se trno lepau zavalimo Mariji Mukič, Kiss Gabori, Dušani Mukiči,

za lejpi film Gezani Domani. Vsejm delavcom medij pri Slovenski utrinkaj, varaški televiziji, Porabje novinaj,

punila, ka so nas že skur nej vedli, kama djasti. Za 184 lidí je že bilau ka skakati na küjnji pa v restavraciji, vsejm küjarom pa kölnarom se lepu zavalimo, Porabje d.o.o-ji pa za veliko lejpo mesto v Slovenskom daumi. Trno lepau se zavalimo za finančno pomauč, ka go dobimo na té namen od Ministrstva za človeške vire/Emberi Erőforrások Minisztériuma. Baug plati vsejm lidam, tak domanjim kak zvöjnašnjim, steri so nas prišli poglednit! Na konci pa v imeni vsej nas je je najlepšo hvalo pa pohvalo zaslužo naš Oče više nas, ka nam je tašno lejpo, sončno vrejmen ustavuro ranč samo té en den. Tau prej zatok leko, ka smo mi Slovenci fejs vörno lüstvo.

Klara Fodor
predsednica

V Sakalovcih pogovor o Bogu

Na srečanju vernikov v Sakalovcih je Monika Cserkuti Časar povedala, da je bila molitvena skupnost v vasi ustanovljena pred enajstimi leti, v njej sodelujejo štiri mlade družine. Skupnost se je leta 2012 pridružila gibanju družinskih molitvenih skupnosti MÉCS (LUČ).

Robert Časar, predsednik cerkvenega odbora v vasi, je postavil vprašanje, na kak način naj predajamo križ, štafetno palico naše vere. Ali je zadosti, če samo hodimo v cerkev?

Med pogovorom so navzoči poslušali glasbene točke krščanske glasbene skupine ter odlomke in zgodbe iz Svetega pisma. Vsi so se strinjali, da se od časa do časa moramo vračati k Jezusu in se več pogovarjati o Bogu ter z Bogom.

L.R.H.

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Orgone aj niške ne čaka za materinski dan

Železna županija je edna med tistimi županijami, gde je najbola mrzlo bilau na konci februara pa na začetki marca. Januara, gda je tak dobro vrejmen bilau, je še tak vögledalo, ka de februara že travo trbelo kositi v arboretumi v Kámoni. Zvün mačic je že sedem, osem féle rauž cvelo po cejloj županiji, noči so tak tople bile, ka če bi že v sprtolejtí bili. Zdaj marca, namesto tauga, ka bi travo kosili, snegj moramo odmatavati, pa nej v malom mrazi, večkrat je minus dvajsti bilau po večeraj. Tau so že naprej povedali meteorologi, ka s tauga nika dobroga nede, če je januara tak fejt toplo, skur gvüšno, ka sprtolejtí vse pozebé. Najbola tiste rastline, stere te čas se že prebidijo pa začnejo goniti, kak orgone (španski bezeg), tejm brsti vse pozebejo. Zato pa gvüšno, ka za materinski den orgone pri nas nedo cvele. Zvün mraza drejvam, raužam, grmom te velki veter škaudi še najbola, če je kaj vöpognalo, tisto gvüšno ka vse tazažge. Ka baude v sadovnjakaj, tau se še naprej ne vej, zato ka ne vejmo, kak se je drejvge zbidilo, kak je vöpognalo brste, najbola pa zato, ka ne vejmo, ka baude s tistimi drejvami, stere so že obrezali. Tau gvüšno, ka po velkom mrazi drejvam pa rastlinam dosta več energije de trbelo, če k sebi škejo pridti. Telko dobro mo meli od velkoga mraza, ka dosta stvari pa gausanc tapozebe pa zavolo tauga de menje trbelo škropiti. Tak pomalek, če škemo ali nej, pravijo znanstveniki, mediteransko vrejmen baude pri nas, zaman je narejki velki mraz ali dež. Deža je v milimetraj telko, kak šegau ma biti, baja je samo v tejm, ka se ta količina gnauk ali dvakrat se dolavlejšé. Pa tau kak lüstvo pa živina, tak drejvge pa rastline težko prenašajo.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Alan Geder nasledil Andreja Ostermana

Vlada je razrešila dozrajšnjega načelnika generalštaba Slovenske vojske Andreja Ostermana. To se je zgodilo dan po tem, ko je odjeknila novica o slabi pripravljenosti Slovenske vojske glede na ocenjevanje po sistemu Creva. Začasno bo Ostermana nasledil njegov namestnik Alan Geder, ki je svojo pestro vojaško kariero začel leta 1988 in je tudi veteran vojne za Slovenijo. Po opravljanju funkcije vojaškega predstavnika pri Natu in EU-ju je javno opozarjal na težave zaradi pomanjkanja sredstev v Slovenski vojski. Radenčan Alan Geder se je rodil leta 1958, aktivno vojaško kariero pa je začel leta 1988 pri Teritorialni obrambi kot poveljnik Občinskega štaba Teritorialne obrambe Gornja Radgona. Študiral je na ljubljanski fakulteti za šport in na ameriški Army War College. V čin generalmajorja je bil povišan maja 2010.

Dve medalji za Slovenijo, ena za Madžarsko

Po 16. tekmovalnih dneh so se končale 23. zimske olimpijske igre v Pjongčangu. Na njih je sodelovalo več kot 2.900 športnikov iz 92 držav, ki so tekmovali za medalje v 102 disciplinah 15 zimskih športov. Najbolj zadovoljni so domov odšli Norvežani, ki so osvojili 14 zlatih in srebrnih ter 11 bronastih medalj. Slovenija je s srebrom biatlonca Jakova Faka in bronom deskarja na snegu Žana Koširja osvojila 24. mesto med 30. državami, ki so osvojile medalje. Dve mesti pred Slovenijo je pristala Madžarska, ki je v moški štafetni tekmi hitrostnega drsanja na kratke proge na 5000 metrov osvojila zlato medaljo. Shaoang Liu, Shaolin Sándor Liu, Viktor Knoch in Csaba Burján so Madžarski pridrsali prvo zlato olimpijsko medaljo na zimskih olimpijskih igrah doslej.

KDOR IMA CVETLICE RAD/STO MA RAUŽE RAD...

OKRASNE IN UŽITNE ŽIVE MEJE

Naš dom oziroma hiša, v kateri bomo dogo živeli, nam je pobrala veliko prihranjenega zasluzka. Ko se lotimo urejanja okolice, pa nam običajno

Jerebika z oranžnimi plodovi

zmanjkuje denarja. Že naši predniki so svoja dvorišča označevali tako, da so na meji s sosednjim zemljiščem posadili različna drevesa, grmovnice. Hoteli so si zagotoviti več zasebnosti. Živa meja je označevala prostor, obenem pa je bila zaščita ne samo pred pogledi, ampak tudi pred vetrom. Danes so žive meje cenjene, ker so zaščita pred prahom in težkimi kovinami, blažijo hrup ter pticam ponujajo prostor za gnezdenje in zavetje. Hkrati so zelena nevtralna ploskev in poudarjajo pisane rastline, ki so posajene pred njo.

IZBOR RASTLIN ZA ŽIVO MEJO Z OKRASNO VREDNOSTJO

Ste opazili, koliko živih mej na Slovenskem je zasajenih s cipresami ali kleki? Pogosti so tudi tisa, liguster, pušpan in različni iglavci. Te rastline prenesejo obrezovanje. Živo mejo iz smrek sadimo poredko, ker sčasoma nad tlemi ogolijo, tla pod njimi pa postanejo gola in kisla. Čeprav so sadike poceni, smreka ne spada na območje,

na katerem rastejo pretežno listavci. Obrezovanje mladih smrečic je nasilno zatiranje drevesa, katerega rast je visoka in močna, mi pa iz njega dela-

mo pritlikavega pohabljenca. Kolkvicija je cvetoča grmovnica, ki cveti od maja do junija. Cvetovi so rožnati z rumenim grlom zvončaste oblike. Primerna je za prosto rastočo do tri metre visoko ali striženo

Kolkvicija z rožnatimi cvetovi

srednje visoko živo mejo. Sirski oslez zelo dobro prenaša obrezovanje, zato je uporaben za žive meje. Ni občutljiv. Najbolje uspeva na odprtem in svetlem rastišču. Cveti v visokem poletju in dobro prenaša sušo.

Japonska medvejka je gost grmiček, ki zraste do 0,70 metra visoko. Cveti rožnato rdeče od konca junija do konca avgusta. Od drugih sort se loči po globoko in ostro napiljenem, zavihanem listnem robu. Primerna je za prosto rastoče

Rumeni dren - zgodnjepomladanski okras

žive meje.

RASTLINE ZA ŽIVO MEJO Z UŽITNIMI PLODOVI

Jerebika je grm ali do šestnajst metrov visoko drevo. Ima okroglasto in precej redko krošnjo. Glede hranilnosti tal, vlage in lege je nezahtevna rastlina. Cveti belo od maja do junija. Plodovi so kroglasti, debeli od 9 do 10 milimetrov. Sprva so rumeni, kasneje pa se obarvajo oranžnordeče. Imajo trpko-kisel okus. Iz njih lahko pripravimo odlično marmelado. Če jih pustimo na drevesu, nam bodo ptice zelo hvaležne, prav tako jo floristi z veseljem uporabljajo v dekorativne namene. Če s prostorom nimamo težav, je rastlina pravšnja za živo mejo. Uporabimo lahko različne rastline, ki jih posadimo izmenično in ustvarimo zelo zanimive mešane žive meje.

Rumeni dren je nezahtevna rastlina, ki zlahka prenese

manj rodovitna tla. Zraste v grm ali drevo, visoko od pet do največ 8 metrov. Cvetovi so rumeni, drobni, združeni v socvetja. Njegov les je zelo žilav in trpežen, zato so ga od nekdaj uporabljali za izdelavo orodja in orožja. Plodovi,

ki dozorijo konec avgusta in septembra, se imenujejo drnulje. Iz njih lahko naredimo marmelado, kompot, čežano ali sok.

Ne smemo pozabiti na užitne plodove leske, navadnega šipka, češmina, gloga in črnega bezga. Glog zraste v grm ali drevo od 1,5 do 4 metre visoko in cveti v maju in juniju. Za žive meje so ga uporabljali že stari Germani. Danes ga poznamo predvsem kot zdravilno rastlino, ki se uporablja pri težavah s srcem.

OBREZOVANJE

Spomladi je tudi čas za obrezovanje žive meje. To opravimo aprila ali v začetku maja, sledi še poletna rez v drugi polovici avgusta ali v začetku septembra.

Če rastline zanemarimo, napak ne moremo popravljati.

NAMIG

Tudi če na svojem vrtu nimate veliko prostora, zasadite rumeni dren. Lahko ga oblikujete v manjše drevo, ki vam bo v okras, drnulje pa v užitek.

Olga Varga

Babice v digitalnom svejti

Fantastično je, ka mi, prejk 60 lejt stare babice, znauva nutsede-mo v šaulske stolice, odimo na računalniški tečaj.

Nas interesira te digitalni svejt. Človek v življenji vsigdar more meti cilje, brezi toga nej vredno živeti. Naš kratkoročni cilj je, naj se navčimo delati na računalniki, naj pokažemo našim

Školnik Gábor Kozma je emo dosta potrpljenja z nami

mlajšom pa vnukom, ka mi tau tō znamo.

10. januara se je začno tečaj v šauli Istvána Széchenyija. Školnik Gábor Kozma nam je tapravo, ka vse se moramo navčiti. Te smo ga samo z velikimi očami gledali, malo smo se postrašili. Baug moj, ka pa mi tū iščemo, smo brodili. Un nas je nagučavo, ka se vse leko navčimo, samo moramo võrvati v tom.

Vsíkšo srejdō smo se dosta nauvoga navčili. Programski paket Office, programa Word za pisanje, Excel za tabele, narediti e-pošto, pisati e-mail-e, ji pošilati, dobiti, šteti, nūcati Google, You Tube...

Baug plati našoj predsednici Klari Fodor, ka nam je organizirala te tečaj. Vsakši keden je nas sprvajala na tečaj in tam tō pomagala, če je trbelo.

Hvala za finančno pomauč Drūštvu porabski slovenski penzionistov, drugi tau ceringe smo pa sami plačali. Zahvalimo se Gábori Kozma, ka nam je vse lepau raztolmačo, emo potrpljenje za nas. Dosta smo se navčili, kak tehnično tak človeško tō.

Starejšim samo tau leko povejm, naj se ne bogijo od nauvosti, batrivno naj sedejo k računalniki, naj se navčijo delati na njem, tak do leko stopaj držali z gnešnjim svejtom, gde se vse trno brž spreminja.

V digitalnom svejti smo najšli virtualne pajdaše, kak Internet, Google, You Tube, Wikipedia, Twitter, Facebook, Gmail ..., steri nam brž kakšnokoli informacijo dajo. Samo gnauk kliknemo (kattintunk) pa cejli svejt k nam pride, kakoli škemo znati, vide-ti, čūti ... Bole leko komuniciramo z drugimi lidami, dosta nauvi lidi spoznamo, več znamo od ednoga drugoga. Več stikov mo meli, nemo sami ostali.

Naslejdnje naj pišem od čednoga telefona. Če maš taši telefon, več ti nej trbej vsigdar pred računalnikom sejdti, mobilno ga gdekoli pa gdakoli leko nūcaš, če maš Internet pa Wifi. Ranč tak funkcionira kak računalnik, leko na njem pišeš, šteš, Facebook nūcaš itd. Ma eške vsefēle aplikacije, samo moraš znati delati z njim.

Pred 20. lejti smo eške nej brodili, ka pride té digitalni svejt v naš žitek, ka brez njega nika nede funkcioniralo, pa ka z njim ležejši baudejo naši dnevi. Tau je rejsan fantastično!

Margit Čuk

Predavanje o smrtnih in pogrebnih šegah

Ko govorimo o starodavnih šegah in navadah, ne moremo mimo pogrebnih šeg. S smrtjo se življenjski cikel zaključí, misel na lastno minljivost in kratkost življenja pa je že od vekomaj begala in strašila človeka. Smrtne šege so tako izraz človeške nemoči in strahu, po drugi strani pa tudi želje, da bi si svoji umrlega osmislili izgubo in našli tolažbo.

Del tega nam je predstavila etnologinja Jelka Pšajd v predavanju o smrtnih šegah in pogrebnih praksah Porabja in Pomurja, ki

Jeljka Pšajd pri svojih raziskavah velikokrat obiše tudi Porabje

se je odvijalo 28. februarja v Slovenskem domu v Monoštru. To tabu temo, ki je prav tako velik del naše kulturne dediščine, je Pokrajinski muzej Murska Sobota približal javnosti na razstavi z naslovom Čez ta prag me bodo nesli, ko zaprl bom oči. Na podlagi te razstave, ki bo v omenjenem muzeju na ogled do novembra letos, so izdali tudi istoimensko publikacijo.

Jelka Pšajd nam je tako prikazala vrsto fotografij, ki so nastale ob pogrebnikovi krsti. Iz predmetov na teh fotografijah (mrtvaški odri, rožni vencí, molitvene knjige ...) se da razbrati velik vpliv vere na način življenja in mišljenja ljudi v preteklosti. Obenem pa te fotografije svojecev z umrlimi pokažejo tudi na dejstvo, da so bili ljudje določene skupnosti (družine, vasi) trdno povezani med seboj. Skupaj so šli skozi vse cikle življenja, od rojstva, preko poroke in vse do smrti. Ljudje so takrat umirali doma, na svojih posteljah in ob domačih ljudeh. Domači ljudje so jih oblekli, umili, izdelali krsto, bedeli ob njih in jih pokopali. Tako je še največji finančni strošek za družino predstavljala pogrebščina (»torbina«).

Še bolj zgovorne pa so fotografije starih nagrobnih spomenikov, ki se jih je po porabskih pokopališčih ohranilo kar nekaj. Ne samo zaradi zanimivih sakralnih ornamentov, pač pa tudi zaradi napisov v starem porabskem narečju. Ti napisi ponudijo mimoidočemu veliko informacij o pokojniku (datum rojstva in smrti, zakonski stan, poklic), velikokrat pa tudi kakšno modro misel oz. premislek o minljivosti življenja. Sicer so kamnoseki (sploh če niso znali slovensko) tu in tam naredili kakšno prapropisno napako pri nagrobnih napisih, ampak to naredi te nagrobne spomenike na nek način še bolj zanimive in unikatne.

Andreja Korpič

porabje.hu

... DO MADŽARSKE

FIDESZ postavil svojo listo

Stranka FIDESZ je prejšnji teden postavila svojo listo za parlamentarne volitve, ki bodo 8. aprila. Lista je skupna s stranko krščanskih demokratov, s katero je vodilna stranka FIDESZ skupaj vladala v iztekajočem se mandatu. Mandatar skupne liste je predsednik FIDESZ-a, obenem sedanjí premier Viktor Orbán, na drugem mestu je krščanski demokrat, obenem podpredsednik sedanje vlade Zsolt Semlyén. Sledi jima predsednik parlamenta László Kóvér. Prva ženska na listi je državna sekretarka za družino in mladino pri ministrstvu za človeške vire Katalin Novák, ki je na četrtem mestu. Med prvimi desetimi je še nekaj ministrov in tudi vodja poslanskega kluba FIDESZ-a. Na listi je med desetim in dvajsetim mestom tudi minister Antal Rogan, vodja urada predsednika vlade.

Politični barometer

Po najnovejših javnomnenjskih raziskavah Inštituta Republikon je vodilna vladna stranka na lestvici popularnosti izgubila nekaj točk, kajti njena priljubljenost je med tistimi, ki že zdaj vedo, komu bodo zaupali svoj glas, padla na 48 odstotkov. Lani poleti se je zgodilo zadnjič, da je priljubljenost FIDESZ-a padla pod 50 odstotkov. Hkrati so opozicijske stranke pridobile nekaj točk ali vsaj obdržale svoj prejšnji položaj. Desničarska stranka Jobbik je od lanskega decembra pridobila zaupanje treh odstotkov novih volivcev, levičarska stranka socialistov pa šest odstotkov.

Če bi bile zdaj volitve, bi vladna stranka FIDESZ dobila 29 odstotkov, opozicijski socialisti 11 odstotkov, desničarski Jobbik 12 odstotkov. 39 odstotkov volivcev je negotovih, in še zmeraj ne vedo, ali bodo šli na volitve oziroma komu bi dali svoj glas.

DJA SEM NAPREJ KOSILA, MLAJŠI PA ZA MENOV

V Andovci, nej daleč kraj, kak je gnauksvejta slaska (slovenska) meja bila, živejo Kmetostji Margit, po možej Moldován. Zdaj so že sami, dapa bilau tak, ka ji je doma kauli staula osem sejdlo, zato ka so šest mlajšov meli. Istina, gda si dolaležejo, samo te so sami, ovak vsikši den nekak od mlajšov - steri paulak živejo - go poglednejo pa pomorejo, ka trbej. Najbola sin Pišti iz Števanovec. Prejšnji keden, gda je najbola mrzlo bilau pa veter snejg noso, te sem se pri nijj pri toplom špajerti segrejvo pa pripovejdo, kak je kaj prvin bilau.

- *Tetica Margit, vi, če dobro vejte, se po iži Kmetostji zovete, pa tak so vas zvali že v starom rami tō, steri je nej daleč kraj odtec stau. Dja se še spomnim na tisti ram pa odo se tam pri vas, gda sem mali bijo.*

»Tau je eden mali, topel ram bejo s slamov pokrit, dobro je bilau tam živeti, samo telko, ka je že fejst stari bejo, zavolo toga smo mogli nauvoga zidati. Naslejdnje je že tak bilau, če je velki dež ūšo, te smo s ponjavov strejo pokrivali, aj se ne močamo. Bilau je tak, ka velka grmnca bila, pa je nutra v ritonje vdarilo, ka smo že vküpsklajeno meli, ka mo strejo popravlali. Feri, najvejši sin, je nutra prileto pa je kričo, ka gorimo, sreča, ka samo eden mali tau se je vužgo, ka smo leko brž pogasili. Sledkar je že tak nanikoj prišo ram, ka gda sem gnauk na paudi odla, se je plafon više štale nutrafrtrgno pa sem skur na krave spadnila. Potejm sem te začnila malo pejneze šparati, aj leko zidamo.«

- *Težko je bilau zidati?*

»Vejš, ka je težko bilau, vejpa samo mauž je sam delo. Najprvin smo stari Trnjarin ram tjōjpili pa tejtoga smo razmatavali, ka smo tam cüggle vōpobrali, s tistoga smo te ram zidali. Dja sem

dosta lüstvi pomagala, gda so zidali, dapa nam je samo malo lüdi prišlo pomagat. Te je naš pravo, njaj vrugi, vej pomalek cüggle nikak domau zvozimo. Te je še v vesi nej bilau traktorov, vse cüggle smo s kravami domau vozili. Dja sem tau nej mogla vōstati, zato ka sem krave šanalivala, ka srmacke tašo bremen

Kmetostji Margit, po možej Moldován Mihályné iz Andovec

morajo domau vlačiti. Meli smo edno kravo, stera se je tak zvala, ka Cifra, ta je tak naura gratala od tauga, ka smo bremen vozili z njauv, ka je že audalič na lüstvo ūšla. Tak je zopojdla Klošina Mardja, gda je tōj pejški ūšla pred nami, krava go zaglednila pa zravan na njau, kumar smo go leko obranili. Dobro, tak pomalek, pomalek, pa ram smo zato gorazozidali pa smo se te prejkspatjivali. Te je že mujs bilau, zato ka stari ram je te že fejst nanikoj prejšo. Ovak je fejst dober ram bejo, tam je tak toplo bilau, ka smo se vnoči ranč nej odejvali, zato ka kuste stené so bile pa male okne. Na ednom tjeppi, ka so še vejn Slavi naredli leta 1972, se vidi ram pa dja, kak z mlajši vanej na trnaci stojimo.«

- *Peč ste meli v künji?*

»Meli smo peč, gnauk sem se v njej tak postrašila, ka sem skur strjé dobejla. Pri nas je večkrat lüstvo vküpojldo tak po večeraj, malo so kaj pripovedjali, karte špilali pa te so noči tū bola kračiše bile. Gnauk je nekak, tau že ne vejte, sto, prineso košar krumčov, aj moja mati speče za večer, gda vküppridejo.

Mena je mati prajla, aj dem nutra v peč pa aj go malo vōspucam. Dja sem te še mala bejla. Gda sem se nutrapotegnila, gnauk je samo eden cüdjou vōspadno z mesta, dja sem se tak postrašila, ka me je mama kumaj vōpotegnila.«

- *Prvin so večkrat bile taše zime, kak go zdaj mamo?*

»Dostakrat je bila taša zima,

kak je zdaj. Gnauk je pa preveč mrzlo bilau, na tau dobro vardjam. Taša zima je bejla, ka vse je zmrznilo, nejsmo meli vodau doma, dola smo k Šomajnnini odli po vodau. Mejter velki snejg bejo, kak smo ga taodmetali pa te odtistec v kanti smo vlačili domau vodau. Nej samo za piti, liki za prati tō. Pa ranč tak je bilau vleti tō, gda je velka sūča bila, dvej krave, edno telico sem pelala napajat, domau pa še dvej kante vode sem vlejla gora na bregj. Probali smo vzimi, ka v velkom piskri smo snejg topili, dapa tau je malo vode bilau, zato ka nas je dosta bilau doma.«

- *Vas je kelko mlajšov bilau doma?*

»Nas je pet bilau mlajšov: Vendel, Agneš, Djauži, Elemér pa dja, mi smo se vsi še v tejtostom starom rami narau-

dili pa gorarasli. Dapa nika se ne morem žaugati, zato ka je dobro bilau. Srmastvo je bilau, dapa veselo smo živeli.«

- *Nej je bilau za vas tau lagvo, ka ste skrak pri meji bili doma?*

»Nej je bilau lagvo, vejn samo dvakrat. Gnauk, gda so ene čakali, steri so prejk meje

S padaškinjov pa andovskimi regruti (naborniki)

steli titi, pri nas v rama je pa puno sodakov čakalo na nji. Mi smo tak na pragi stali, gnauk samo eden sodak pükšo naprej vzejo pa nutra v kala strejlo, potistim pa v omar. Tau je mislo, ka tam skrivamo nekakoga. Drügo paut pa s Sejrino Irinkov sva v krčmej plesala, števanovski podje, ka so prejk v Avstrijo steli odskočiti, so naja zvali, aj demo z njimi. Dja sem njim še prajla, aj tima badejo, nej ka bi stoj čüjo, dapa oni tadale, ka aj demo pit, pa te mo šli. Nej je trbelo pau vōre, sodactje so že prišli, pa so nas dolaprijali, obadvej so domau sprvajali, zaman sem njim prajla, ka müve neštjeve v Avstrijo odskočiti. Tri tjedna sem nikam nej mogla titi, vsigdar so naja gledali pa sprvajali. Prejdjan oficir je nam vōpravo že proto konca, ka tau je emo vōdano, če bi

probale pa proto meje bi šle, te bi naja tastrlili. Sledkar je že dobro bilau, zato ka te so sodacke že bola samo na mejo skrb meli, nam so mir dali pa nam se je tō nej trbelo bojati, ka bi stoj nutra v ram vtrno. Vejš, dja bi teba dosta vedla pripovedjati, samo sem že dosta tapozabila. Edno, ka se dobro nazaj spaumnim, ka v cejlo življenji sem se mantrala pa delala.«

- *Rejsan?*

»Na mo' düšo, bilau tak, ka sem sama z mlajši ūšla kosit, dja sem naprej kosila, mlajši pa za menov. Telko, ka sem nej vejdlu kosau sklepati, tau so mi vsigdar Šauštrski Števi naprajli. Oni so me najprvin samo zblejdim gledali pa so mi prajli, aj nikan nédem,

vejpa tak telko delam. Gda sem dolapokosila, te je bilau tak, gda so mlajši mali bili, ka sem sama sišila pa domau zvozila senau. S kravami sem ūšla pa dočas so tak nasama stale, dočas ka sem dja naklajala pa gora, dola odla na kaule klačit. Vejš, ka tau je nej pau pa edna vōra bila, dočas sem zgotauvila, tak ka nej samo dja, liki krave so se tō mantrale, siraute. Nika dobroga sem nej mejla v življenji, nikdar nej. Zdaj, gda bi že malo baukše bilau, zdaj sem pa že stara gratala, pa zato se sama mantram. Nej čüda, vej pa ka smo se v Andovci naraudili, dja sem najstarejša. Zdaj je etašoga reda, vzimi, gda je tak fejst mrzlo, tō nej dobro, vej pa samo nalagam den, nauč pa itak je nej toplo v rami, leko bi že sprtolejt prejšla.

Karči Holec

Slovensko štenjé - ga vzem'te v roké! - 5.

Ženita se Matiček pa županova Micka

Če smo povödali, ka je biu v literaturi 17. stoletja najbolje krepek barok s svojimi motivi, temami pa komplicernim štilušom, leko na pamet vzememo, ka je glavna ideja 18. stoletja takzvano »razsvetljenstvo« (felvilágosodás). Njegve socialne, vörske, kulturne pa politične misli vse naprejpostavljajo mauč pameti nad tazaostanjenostjov pa fanatizmom, mauč razmenosti, štera cujpomore k srečnomi žitki lidi.

V literaturi slovenskoga razsvetljenstva so mesto starejši, nej literarni pa pau literarni cerkveni pisanj v reformaciji, protireformaciji pa baroki oprvin prišla naprej prava literarna dela. Narodila se je slovenska književnost kak umetnost rejči, bila je eden tau evropske razsvetljenske literature. Ideološko je nej bila tak čista, mejšala se je s krščanskimi mislimi, depa v njej so se najšle ideje o posabnom slovenskom geziki, kulturi, narodi pa zgodovini. Tau nauvo mišljenje spoznamo že v »Kranjskoj gramatiki« *Marka Pohlina* iz leta 1768, če rejsan je tau eške nej pravo razsvetljensko delo. Na začetki svoje knjige - štere fundament je ljubljanski guč - ranč tak kak stari pisateli vöpostavi znamenje pa veličino slavski narodov ino tau, ka se je potrebno slovenski včiti. Nej se ma je vidlo, ka se na Kranjskom mesto slovenskoga naprej postavla nemški gezik. Na konci svoje knjige piše o regulaj za slovenske pesmi (verše), leko povejmo, ka je tau prva slovenska literarna teorija.

Pohlinove ideje je prejkvzelo več mladi pesnikov, kauli njega so se zberali baratke pa začnili vödavati pesniške knjige »Skupspravlanje kranjskeh pisanic od lepeh umetnost«. Té knjige so vöprihajale med letoma 1779 pa 1781, štrti tau so nej nadruknil. Takzvané »Pisanice« so

s pesmimi napunili po minti bečki moderni pesniški almanahov, urednik je biu barat Janez Damascen Dev. V nji je pisalo več lüdi, med njimi

Komedije Antona Tomaža Linharta eške gnes dostakrat špilajo v slovenski gledališčaj

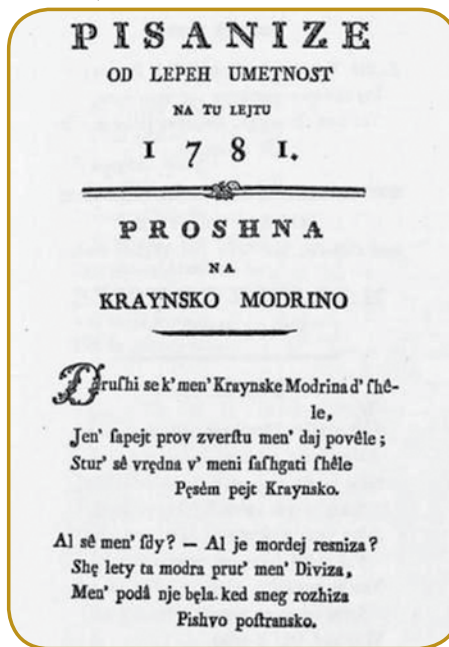
na priliko kisnejši erični pesnik *Valentin Vodnik* svojo pesem »Zadovoljni Kranjec« (o njem več povejmo v prišešnjom tali naše serije). Leko povejmo, ka so tau pesmi baroka, rokokona pa klasicizma, v nji ne najdemo vekše svetovne ali živlenske ideologije, njina vsebina nema velke vřednosti. Ništerne ode spejvajo o avstrijski cesaraj *Mariji Tereziji* pa *Jožefi II.*, depa najdemo elegije, pasterške idile pa bñdnice tö. S »Pisanicami« se začne slovensko posvetno pesništvo (világi költészet), njino najveško znamenje je, ka so napravile fundament za kisnejšo Vodnikovo poezijo.

Tistoga ipa je živo dühovnik *Jurij Japelj*, šteri je več pesmi napiso pa dojobrno, svoje knjige pa je nej vödau, ranč tak kak svojo gramatiko tö nej. Najbole erično njegvo delo je tau, ka je na nauvo dojobrno Sveto pismo pa tak napravo konec zmejšanosti baročnoga cajta. Trüdo se je za knjižni gezik, zmejs pa gorponüco protestantsko tradicijo, štero je gorobnau-

vo z gorenjskimi rečami. Té gezik je grato fundament, na šterom so zidali pisateli nauve razsvetljenske literature pa kisnej eške romantiki pa

France Prešeren tö.

Gda gučimo o razsvetljenstvi, ne smejmo nimo barona

Prve slovenske pesniške knjige so vödavali baratke v kraugi *Marka Pohlina*

Žige Zoisa, šteroma je biu oča Taljan, mati pa Slovenka. Po oči je dosta erbo, odavo je železo, v cajti Napoleona pa je na nikoj prišo. Šaulo se je v Italiji, emo je velko knjižnico. Tistoga ipa je kauli sébe zbrau glavne kulturne delavce, *Jurija Japlja*, *Blaža Kumerdeja*, *Antona Toma-*

ža Linharta pa *Valentina Vodnika*. Leko gučimo o Zoisovom kraugi, njegvo delo je bilau mentorsko pa kritično. Pomago je pri narajanji razsvetljenske literature na Slovenskom, trüdo se je za slovar, gramatiko pa zgodovino, depa za knjige za prausno lüstvo ranč tak (kalendar, novine). Slovenski pesmi je nej dosta napiso, bole je dojobračo. Zoisa poznamo eške po pismaj, štere je napiso *Vodniki* pa kisnej čednjaki *Jerneji Kopitari*. V tej nemški piše o aktualni pitanjaj kulture ino literature, kritizera gezik pa štiluš Vodnikovi prvi pesmi.

Prvi slovenski dramatik *Anton Tomaž Linhart* je ranč tak slišo v Zoisov kraug. Un ga je nagučo, aj mesto nemškoga piše v slovenskom geziki. Samoga sébé je vösprobo v poeziji, piso, prejkspiso pa obračo je dramska dela, biu pa je zgodovinar ranč tak.

»Županova Micka« je Linhartova prva slovenska drama iz leta 1790, špilali so go varašanski amateri v Ljubljani. Igra je prejkspisana z edne nemške minte, prausnomi lüstvi šké tau nutpokazati - v cajti *Jožefa II.* - aj baudejo gizdavi na paversko delo pa aj ne poštüjejo brezdelni žitek gospaudov. Tau pa tak, ka *Linhart* nutpokaže zdrave pa poštene pavre (*žipan*, *Micka*, *Anže*) pa pokvarjenoga gospauda (*Tulpenheim*), šteroma se nemoralno želenje ne spuni vö. Cejla igra je optimistična, kak se tau šika za razsvetljenstvo, dale pela tradicijo klasične evropske komedije.

Anton Tomaž Linhart je na slovenski prejkspiso eške

komedijo »Figarovo gostüvanje«, ime ji je dau »Ta veseli dan ali *Matiček* se ženi«. Zaman pa go je napiso, po smrti *Jožefa II.* je bila cenzura tak kreпка, ka so go nej špilali. Oprvin so leko igro nutpokazali po revoluciji leta 1848. Originalna komedija se godi na Španjolskom, *Linhart* go je prejkpostavo na Gorenjsko, med kranjske male gospaude, šteri ne živejo daleč od prausnoga lüstva. Glavni človek je vrtnar *Matiček*, idejo pa že dobro poznamo: protivnost med lagvimi pa razvüzdanimi gospaudi ino flajsnimi pavri se rejši tak, ka dobro vöpride čeden prausni človek. Najbole originalni tau drame je té, šteri se godi na biroviji: pokaže, kak so bili po kancelajaj prauti slovenskomu geziki. »*Matiček* se ženi« svedoči, ka je biu *Linhart* dober dramaturg, njegve misli pa so bile čiste. Znau je nücati žmani gezik, komunikacija v dramu je naravna.

Zvün literature pa ne smejmo pozabiti zgodovinarsko delo *Antona Tomaža Linharta*. V dvej talaj, v nemškem geziki, je vödau »Poskus zgodovine Kranjske«, depa do konca ga je nej mogo napisati. Na začetki povej, ka je dojspiso samo tau, ka je gvüšno istina pa ka je sto raztomačiti, zakoj se je kaj godilo. Eške tau tö pravi, ka je Avstrija »slavski rosag«, vejpa v njej živé sploj dosta Slavov. Dojspiše staro zgodovino pred Slovenci pa njini karakter. Pravi, ka zgodovino lüstvo dale pela, nej pa krali.

Anton Tomaž Linhart je biu eden najbolje poznani pisatel slovenskoga razsvetljenstva, napravo je začetke slovenske dramatike, če rejsan je bole samo prejkspišavo pa obračo. Njegva miseu je bila sploj racionalistična, donk pa je znau na žmani pisati. Vsi kisnejši literarni cajti so se obračali na njega.

-dm-

Tišina: V čast in spomin akademika dr. Antona Vratuše

POD VRANOVO VRBO IN HRASTOM

Ustanova dr. Šiftarjeva fundacija je na Tišini pripravila spominsko slovesnost v čast in spomin akademika dr. Antona Vratuše z naslovom »Pod Vranovo vrbo in hrastom«. Vratuša je je umrl lani, 30. julija, rodil pa se je 21. februarja 1915. Njegov rojstni dan bo poslej *Spominski dan dr. Antona Vratuše*, so sklenili na seji Uprave, kar je na spominski slovesnosti, 23. februarja 2018, sporočil predsednik Uprave dr. Šiftarjeve fundacije Ernest Ebenšpanger.

V počastitev svojega prvega predsednika Programskega sveta, še prej skupaj z dr. Vanekom Šiftarjem, pobudnika za ustanovitev fundacije, prvega častnega člana in do lanske slovesnosti, ko je vstopil v sto tretje leto

jih tudi uspela povezati in preplesti skrb in sodelovanje med Porabskimi Slovenci na Madžarskem, Slovenci na avstrijskem Štajerskem

Slavnostna govornica Vera Klopčič: »Akademik dr. Anton Vratuša je bil izredna osebnost v slovenskem prostoru, izjemen kot človek, prijatelj, ki je bil obenem patriot in svetovljan«.

in gradiščanskimi Hrvati v Avstriji. Nekoč bogato sodelovanje v panonskem

venski akademiji znanosti in umetnosti. »Za seje se je temeljito pripravil: preučil je gradivo za vsako točko dnevnega reda,

zbral podatke o položaju posameznih manjšinskih skupnosti ter prislunil predstavnikom teh skupnosti in strokovnjakom. Bil je pobudnik urejanja pravnega položaja slovenske skupnosti na avstrijskem Štajerskem v začetku devetdesetih let 20. stoletja (odlično je sodeloval z vodstvom Kulturnega društva Člen 7 za avstrijsko Štajersko, zlasti s sedanjo predsednico Suzanne Weitlaner, z dr. Andrejo Haberl Zemljič in dr. Wolfgangom Gombotzem, dodatek avtorja), urejanja položaja romske skupnosti in tudi nemške ter drugih ustavno nepriznanih skupnosti v Republiki Sloveniji, saj se je zavzemal za pravično, univerzalno in meddiskriminatorno obravnavo vseh vprašanj. V tem smislu je zgodovinsko pomembna perspektiva njegovih prizadevanj, ki odpira poti za utrjevanje sodobnih demokratičnih načel v slovenski družbi.« Slavnostna govornica Vera Klopčič je povedala, da je ponosna, ker je ob raziskovanju položaja manjšin

sodelovala z Antonom Vratušo in v Odboru narodnih manjšin pri SAZU. Odbor zdaj vodi akademik dr. Jože Pirjevec iz Trsta. Omenila je sodelovanje z akademikom Vratušem v večletnem mednarodnem projektu »Živeti z mejo«. Med prvimi je bil simpozij leta 2007 na temo »Panonski prostor in ljudje ob dvojni tromeji«.

Izdali so zbornik z referati, sicer pa se je projekt osredotočal »na razpravo o možnostih tolerantnega sožitja različnih narodov in manjšin v obmejnih prostorih in možnostih nadaljnjega vsestranskega razvoja teh regij, ki naj bi temeljil na bogastvu različnosti, medsebojnem sodelovanju in ne na izključevanju. Bilo je več

Rous. Predvajali so tudi odlomke iz dokumentarnega filma, ki ga je o Antonu Vratuši pripravil Bojan Peček, eden osrednjih sogovornikov v dokumentarcu pa je bil pevec Vlado Kreslin.

V vsebino scenarija je bila strnjena življenjska pot akademika Antona Vratuše s kredom, da je bila »Vranova dolga bela cesta dolga desetletja, od svojih študentskih let naprej, delovno in prijateljsko prepletena in povezana z rojakom, prijateljem in sodelavcem prof. dr. Vanekom Šiftarjem. Sodelovala sta pri predvojnem Prekmurcu in pri pripravah na izid večdelne - žal nedokončane - študije o prekmurskih dialektih in urbarjih. Različne delov-

Vodličnem kulturnem programu so sodelovali: Vokalna skupina Iskrice, Glasbena skupina Ethnotrip, Gabrijela Granfol Peurača in Boštjan Rous

starosti, neizčrpnega pobudnika idej, je bil na Tišini skrbno pripravljen dogodek: »Pod Vranovo vrbo in hrastom«. Zato ker sta bili lani, ob 102-letnici Antonu Vratuši v trajni spomin posajeni v Vrto spominov in tovarštva na Petanjcih vrba in hrast. Sajenja se že zaradi rahlega zdravja ni mogel udeležiti neposredno, le posredno s pozdravnim pismom. Akademik Anton Vratuša in Vanek Šiftar sta edina izobraženca iz severovzhodne Slovenije, ki sta poskušala in na več področ-

prostoru je z leti skoraj zamrlo, za nadaljevanje si prizadevamo v Ustanovi dr. Šiftarjevi fundaciji.

Slavnostna govornica na slovesnosti je bila dr. Vera Klopčič, ki je sodelovala z Vratušo vrsto let kot raziskovalka na Inštitutu za narodnostna vprašanja in kot članica Programskega sveta Ustanove dr. Šiftarjeve fundacije.

Vera Klopčič je izpostavila tudi vlogo Antona Vratuše kot dolgoletnega predsednika Odbora za preučevanje narodnih manjšin pri Slo-

Lepo obiskana slovesnost »Pod Vranovo vrbo in hrastom«, ki je bila na Tišini v spomin na lani umrlega akademika dr. Antona Vratuše

odmevnih znanstvenih srečanj, v Gorici, Ljubljani in Murski Soboti.« Govornica je še poudarila Vratušovo natančnost pri delu, ko je vsako besedilo temeljito prebral, »k osnutku uvodnih misli pa sem vedno dobila natančne, z njegovo roko zapisane pripombe in sugestije, kaj je treba dodati ali izpustiti«.

V programu prireditve »Pod Vranovo vrbo in hrastom« so sodelovali: vokalna skupina Iskrice, glasbena skupina Ethnotrip ter Gabrijela Granfol Peurača in Boštjan

ne vezi so ju povezovale tudi uso povojno obdobje ... Kako razvejano in vsebinsko raznoliko je bilo sodelovanje dveh vrhunskih prekmurskih intelektualcev, pričajo tudi ohranjena pisma, prek katerih sta desetletja izmenjevala izkušnje in iskala vizije pokrajine, ki sta ji do konca zvesto služila in pustila neizbrisno sled, po kateri je vredno nadaljevati in pogumno stopati na nove poti«.

Tekst in foto:
Ernest Ružič

PETEK, 09.03.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 12.15 Glasbeni svet Andréja Rieuja: Maastricht, moje rodno mesto, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Bančna luknja, 14.30 Globus, 14.55 Točka preloma, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Duhovni utrip, 16.25 Zlata dekleta (II.): Počitnice, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Slovenski magazin, 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.10 Pujša Pepa: Buška gospe Zajec, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 21.25 Na lepše, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 23.05 Šum na srcu, koprodukcijski film, 1.00 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.25 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.20 Info-kanal

PETEK, 09.03.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.50 Pozdrav iz Idrije, Godbeno društvo rudarjev Idrija, 9.25 Bleščica, oddaja o modi, 10.15 Alpski magazin, 10.55 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 12.00 Dobro jutro, 13.55 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 15.15 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 15.40 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 16.20 Zimske paraolimpijske igre - Pjongčang 2018: otvoritev, 17.40 Biatlon - svetovni pokal: sprint (Ž), 19.25 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), kvalifikacije, 21.00 Ljubezen na prvi pretep, francoski film, 22.40 Zvezdana, 23.20 Nocoj v Palladiumu, 0.15 Glasbeni spoti, 1.20 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 2.20 Alpsko smučanje - svetovni pokal: veleslalom (Ž), 3.20 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), kvalifikacije, 4.55 Zabavni kanal, 5.20 Glasbeni spoti

SOBOTA, 10.03.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.40 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 11.40 Tednik, 12.40 Na Glas, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.30 Mame: Obletnica, slovenska nanizanka, 14.55 Ambienti, 15.30 Profil, 15.55 Cesarjev kuhar, japonska serija, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Nigel Latta dela eksplozivne poskuse: Strela, novozelandska dokumentarna serija, 17.45 Glasbeni pozdrav, 18.40 Ozare, 18.45 Miriam: Izgubljeni psiček, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Kdo bi vedel, zabavni kviz, 21.15 Bučke, izmišljene novice, 21.35 Zapuščina (III.), danska nadaljevanka, 22.40 Poročila, Šport, Vreme, 23.10 Poštarjeve bele noči, ruski film, 0.55 Profil, 1.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.45 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 2.40 Info-kanal

SOBOTA, 10.03.2018, II. spored TVS

6.30 10 domačih, 7.00 Najboljše jutro, 9.00 Čarokuhinja pri atu: Danska, 9.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (Ž), 10.55 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (M), 12.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: slalom (Ž), 13.35 Biatlon - svetovni pokal: mešana štafeta dvojic, 14.15 Deskanje na snegu - svetovni pokal: paralelni veleslalom, 14.50 Nesmrtni, oddaja o športnih velikanih, 15.35 Migaj raje z nami, 16.15 Na lepše, 16.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 18.55 Biatlon - svetovni pokal: mešana štafeta, 20.00 Umori na podeželju (XVIII.): Smrtonosna umetnost, britanska nanizanka, 21.35 Pot na SP v nogometu, 22.00 Zimske paraolimpijske igre - Pjongčang 2018: povzetek dneva, 22.30 Derren Brown: Strah in vera, 23.20 Aritmični koncert: Pickpocket Swingers & Balkan Boys, 0.10 Glasbeni spoti, 1.10 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (M), 2.30 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 4.15 Zabavni kanal, 5.15 Glasbeni spoti

NEDELJA, 11.03.2018, I. spored TVS

7.00 Živ žav, otroški program, 9.50 Govoreči Tom in prijatelji: Spletna romanca, risanka, 10.00 Džamila in Aladin, angleška otroška nanizanka, 10.40 Prislunimo tišini, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha, 12.00 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 15.00 Žarek upanja, koprodukcijski film, 16.45 Kino Fokus, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vikend paket, 18.40 Zmajci zmaj: Krtača, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Mame: Selitev, slovenska nanizanka, 20.30 Modna hiša Velvet (IV.): In nato je prišel on, španska nadaljevanka, 21.50 Intervju, 22.40 Poročila, Šport, Vreme, 23.05 Dobrodošli v Begunstanu, francoska dok. oddaja, 0.00 M. Ravel - Dafnis in Hloa, 0.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.45 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme,

1.40 Info-kanal

NEDELJA, 11.03.2018, II. spored TVS

6.20 Duhovni utrip, 6.35 Nigel Latta dela eksplozivne poskuse: Strela, novozelandska dokumentarna serija, 7.15 Pleši, poj, oder je tvoj: Folklorna skupina Emona, 50 let, 8.00 Slastna kuhinja, 8.30 Svetovni popotnik, 9.35 Zvezdana, 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: superveleslalom (M), 12.00 Nordijsko smučanje - svetovni pokal, smučarski skoki (Ž), 13.25 Biatlon - svetovni pokal: skupinski start (M), 14.15 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 16.35 Biatlon - svetovni pokal: skupinski start (Ž), 17.50 Bosanski planinski konj na robu preživetja, dok. oddaja TV Maribor, 18.45 Sozvočje svetov, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Zgodba o Bogu: Apokalipsa, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Sveto in svet: Ženska duhovnost, 14.30 S-prehodi, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.30 Osmi dan, 16.05 Z glasbo in s plesom, 16.25 Zlata dekleta (II.), ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Čist zares: Izdelava trick shot filma, mladinska dokumentarna serija, 17.55 Novice, 18.00 Young Village Folk: Mademoiselle D - namesto zdravica, vinarka s Korzike, 18.10 Lili in Čarni zaliv: Brinova rutica, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio City, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.55 Umetni raj, 23.30 Glasbeni večer, 23.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.20 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.10 Info-kanal

PONEDELJEK, 12.03.2018, I. spored TVS

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.30 10 domačih, 11.15 Vem!, kviz, 12.05 Na Glas, 12.25 Zlata dekleta (I.): Zaroka, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Sveto in svet: Ženska duhovnost, 14.30 S-prehodi, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.30 Osmi dan, 16.05 Z glasbo in s plesom, 16.25 Zlata dekleta (II.), ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Čist zares: Izdelava trick shot filma, mladinska dokumentarna serija, 17.55 Novice, 18.00 Young Village Folk: Mademoiselle D - namesto zdravica, vinarka s Korzike, 18.10 Lili in Čarni zaliv: Brinova rutica, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio City, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.55 Umetni raj, 23.30 Glasbeni večer, 23.50 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.20 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.10 Info-kanal

PONEDELJEK, 12.03.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.20 Šoa. Teža molka, dokumentarni film, 9.30 Sam svoj; Jože Babič, dokumentarni film, 10.35 Dobro jutro, 13.10 Zlati teptiči, dokumentarni feljton, 13.55 Ljudje in zemlja, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 15.05 Avtomobilnost, 16.00 Izzivi - obrt in podjetništvo, informativno-svetovalna oddaja TV Maribor, 16.30 Halo TV, 17.25 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), kvalifikacije, 19.00 Čudogozd: Na čiščenje, igrane domišljije zgodbe, 19.15 Animiranka: Zajec in jež, animirana pravljica, 19.20 Minka: Daljnogled, risanka, 19.25 Bukvožerček: Kako je pujska Lizika postala velika, otroška oddaja o knjigah, 19.30 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 20.00 Svetovni popotnik, 20.55 Inšpektor Banks (V.), britanska nadaljevanka, 21.40 Pogrešani dekleti, britanska nadaljevanka, 22.45 Zimske paraolimpijske igre - Pjongčang 2018: povzetek dneva, 23.15 Kadar se sloni tepejo, ameriška dokumentarna oddaja, 0.40 Glasbeni spoti, 1.40 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), kvalifikacije, 3.15 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

TOREK, 13.03.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan: Kuhanje v koprskem studiu, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Obzorja duha: Slomškove sestre, 12.25 Zlata dekleta (I.): Iskanje službe, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Studio City, 14.40 Kino Fokus, 15.00 Potepanja - Barangolások, oddaja TV Lendava, 15.30 Kalimero: Pravi prijatelji, risanka, 15.40 Čudogozd: Na čiščenje, igrane domišljije zgodbe, 16.00 Jedi za vsak dan z Rachel Allen: Za s sabo, 16.25 Zlata dekleta (II.): Prej in potem, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Ženkcici: Jajček robotek, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Kjer bom doma (V.): Na koncu je smrt, avstralska nadaljevanka, 20.55 Ruska opozicija, nemška dokumentarna oddaja, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 23.05 Pričevalci: Rudi Brežnik, dokumentarna oddaja, 0.45 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.10 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.05 Info-kanal

TOREK, 13.03.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.40 Ilegalčki - skriti otroci okupirane Ljubljane, dokumentarna oddaja, 9.45 Village Folk - Ljudje podeželja: Novi izzivi, dokumentarna serija, 10.15 Slovenski magazin, 11.00 Halo TV, 11.35 Dobro jutro, 14.10 Dober dan: Kuhanje v koprskem studiu, 14.55 Čarokuhinja pri atu: Madžarska, 15.30

Kdo bi vedel, zabavni kviz, 16.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 19.00 Kdo si pa ti?, dokumentarna serija o mladostnikih, 19.30 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 20.00 Tamponi, naši najbližji sovražniki, francoska dokumentarna oddaja, 20.55 Prava ideja: Andrejek, 21.30 Akcent: Vplivneži nekoč in danes, 22.20 Zimske paraolimpijske igre - Pjongčang 2018: povzetek dneva, 22.50 Medičejci, gospodarji Firenc, koprodukcijska nadaljevanka, 23.50 Glasbeni spoti, 0.50 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 2.35 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

SREDA, 14.03.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan: Iz mariborskega studia, 11.00 Vem!, kviz, 11.35 Slastna kuhinja: Cezarjeva solata s kozicami, 11.50 Umetni raj, 12.25 Zlata dekleta (I.): Vlom, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Intervju, 14.35 Duhovni utrip: Šola ozdravljenja, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.35 Otroški program: Op! 16.25 Zlata dekleta (II.): Dorothyjin nagajani učenec, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Dobrodošli pri Jonu: Košarka, risanka, 18.10 Mimi in Liza: Adijo, siva, risanka, 18.15 Dobrodošli pri Jonu: Dolga pot navzdol, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Podeželski zdravnik, francoski film, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.55 Panoptikum, 23.50 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 0.30 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.55 Info-kanal

SREDA, 14.03.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 9.05 Zapeljevanje pogleda: Mojca Pungercar in Polona Tratnik, dokumentarna serija, 9.45 10 domačih, 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (M), 11.55 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (Ž), 13.15 Dober dan: Iz mariborskega studia, 14.15 Jedi za vsak dan z Rachel Allen: Za s sabo, 14.50 Vikend paket, 16.30 Halo TV, 17.25 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), kvalifikacije, 19.00 Profesor Pustolovec, poučna oddaja za mlade, 19.20 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Jiři in Otto Bubenicek, češki portretni film, 20.55 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek, 21.45 Bleščica, oddaja o modi, 22.20 Zimske paraolimpijske igre - Pjongčang 2018: povzetek dneva, 22.50 Poti k zvezdam, koprodukcijski film, 0.40 Glasbeni spoti, 1.40 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (M), 2.45 Alpsko smučanje - svetovni pokal: smuk (Ž), 3.50 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

ČETRTEK, 15.03.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.25 Zlata dekleta (I.): Ugani, kdo pride na poroko, ameriška humoristična nanizanka, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Akcent: Vplivneži nekoč in danes, 14.35 Slovenski utrinki, oddaja madžarske TV, 15.00 Težišče - Súlypont, oddaja TV Lendava, 15.50 Prava ideja: Andrejek, 16.25 Zlata dekleta, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek: Narodna galerija, 18.05 Zu: Zu in velikonočni zajček, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Bančna luknja, 21.00 Bančna luknja, studio, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.25 Cena poželenja, koprodukcijski film, 1.15 Ugriznimo znanost, oddaja o znanosti, 1.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 2.05 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 3.00 Info-kanal

ČETRTEK, 15.03.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški program: Op! 8.25 Na lepše, 9.05 Nigel Latta dela eksplozivne poskuse: Strela, novozelandska dokumentarna serija, 9.45 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 10.25 Alpsko smučanje - svetovni pokal: superveleslalom (Ž), 11.55 Alpsko smučanje - svetovni pokal: superveleslalom (M), 13.10 Leteti!, dokumentarni film, 14.40 Biatlon - svetovni pokal: sprint (M), 16.05 Biatlon - svetovni pokal: sprint (Ž), 16.55 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 19.05 Mulčki: Skupaj držimo!, risanka, 19.10 Moje rožnato življenje, kratki dokumentarni film, 19.30 Čudovita Japonska, japonska nanizanka, 20.00 Mundiya Kepanga - papuanski glas gozdov, francoska dokumentarna oddaja, 20.55 Avtomobilnost, 21.25 Zimske paraolimpijske igre - Pjongčang 2018: povzetek dneva, 22.00 Ustava Republike Hrvaške, koprodukcijski film, 23.30 Slovenska jazz scena, 0.15 Glasbeni spoti, 1.15 Biatlon - svetovni pokal: sprint (M), 2.45 Nordijsko smučanje - svetovni pokal: smučarski skoki (M), 4.25 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

VABILO

Slovenska zveza vas lepau zove

v četrtek, 8. marca 2018, na 16.30 vóra

v Slovenski dom v Monošter na predstavitev

zadnje knjige **MILANA VINCETIČA**

Luna na mesecu - Luna na mejseci

Knjigo ta predstavila Franci JUST in Simona CIZAR.

„Gli zatou san ga mejo tak rad,
ar je bio dober kak falat krüja...“
(M. Vincetič: Nacktblille,
Pobeglo morje/Vujšlo mordje)

V SAKALOVCIH JE KARTALO 40 LJUDI

Ernest Kerčmar, predsednik Louske družine Peskovci, pozdravlja tekmovalce iz Porabja in Slovenije

Koncentracija domačega igralca

Letos so Sakalovci gostili mednarodno tekmovanje v šnopsu, ki so se ga udeležili kvartopirci iz štirih vasi. Ob domačinih so sodelovali ljubitelji šnopsa iz Slovenske vesi v Porabju in iz Peskovec ter Šalovec v Prekmurju.

Zmagali so Sakalovčani, najboljši igralec je bil Gábor Mukič, ki je igral za Slovensko ves.

L.R.H.

POKRAJNSKA IN ŠTUDIJSKA KNJIŽNICA MURSKA SOBOTA ZVEZNA ULICA 10 TEL: +36 2530 81 10
8000 MURSKA SOBOTA FAX: +36 2530 81 32

vabita na pravljilčni večer za odrasle

Obujamo dediščino

V pravljilčni svet nas bodo popeljali:

Metka Sraka
Ana Sušec
Karel Holec
Vesna Radovanovič
Jasna Branka Staman

Za glasbeni utrinek bo poskrbela Maja Cigan.

V ponedeljek, 19. marca 2018, ob 16.30 uri
v Hotelu Lipa v Monoštru.

OGLAS

SZLOVÉN NYELVEN BESZÉLŐ TELEKOMMUNIKÁCIÓS MUNKATÁRSAT KERESÜNK!

Munkaidő: hétköznapiokon 9-17-ig

Feladatok:

- Ügyfélszolgálati teendők
- Bejövő hívások kezelése, reklamációk vizsgálata
- Kommunikáció a vállalat ügyfeivel írásban
- Kimenő hívások indítása, kapcsolattartás
- Back office teendők.
- Elvárások:
- Szlovén nyelvtudás
- Call center operátori tapasztalat
- Legalább középfokú végzettség.

Béregény megjelöléssel várjuk a jelentkezőket a andrea.orosz@eucsoport.hu címen vagy a 06 70 450 9576 -as számon.

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobot; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Ministrstvo za človeške vire (EMMI), Zveza
Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovenec v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUBB

